

З. Маренич М. М., Аранчій С. В., Марюха Н. С.: «Контроль якості і безпека продуктів харчування в ЄС. Міжнародне законодавство в галузі харчового ланцюжка і потенціал України відповідності даним стандартам».

АННА ФАТУН

Науковий керівник:

ст. викладач Резніченко К. Г.,

ФОРМУВАННЯ СПРИЯТЛИВОГО ІНВЕСТИЦІЙНОГО КЛІМАТУ В УКРАЇНІ

Створення сприятливого інвестиційного клімату є першочерговим завданням сьогодення, так як завдяки цьому економіка країни отримує важливі імпульси для подальшого розвитку.

В рамках державної політики України це питання набуває стратегічної важливості, оскільки на даному етапі в країні існує проблема дефіциту фінансових ресурсів і держава не в змозі самостійно здійснювати інвестування різних сфер економіки через брак бюджетних коштів. Саме це є підтвердженням актуальності цієї проблеми.

В останні роки проблемі залучення інвестицій в економіку України та вивченню її інвестиційного клімату присвячено дослідження багатьох вчених, в тому числі І. Бланка, О. Гаврилюка, Л. Гончаренко, І. Л. Сазонця, А. А. Пересади, Ю. В. Полякової, М. І. Кісіля, О. І. Амоші, М. П. Денисенка, А. І. Сухорукова та ін. Однак проблема забезпечення сприятливого інвестиційного клімату в Україні потребує постійного розгляду, аналізу та вдосконалення.

Метою дослідження є виявлення проблем формування інвестиційного клімату в Україні та визначення можливих напрямів його подальшого розвитку.

Не дивлячись на те, що сьогодні в Україні створене правове поле для інвестування та розвитку державно-приватного партнерства: до іноземних інвесторів застосовується національний режим інвестиційної діяльності, тобто надано рівні умови діяльності з вітчизняними інвесторами, іноземні інвестиції в Україні не підлягають націоналізації.

Сучасний стан інвестиційного клімату України є незадовільним, що підтверджують рейтинги країн відносно привабливості їх інвестиційного клімату чи загального становища (рейтинг журналу «Euromoney», Institutional Investor, Індекс Глобалізації, рейтинг центру Heritage Foundation, Global Competitiveness Index та ін.). За індексом економічних свобод Україна займає 163 місце з 179 країн у рейтингу Heritage Foundation (табл. 1). Значення індексу України найнижче серед усіх країн Європи та не досягає середнього світового рівня. Країна належить до категорії «пригнічених» країн. Щоб перейти хоча б до категорії «переважно невідільні» країни, індекс повинен зрости та становити як мінімум 50 [1].

Умови ведення бізнесу 2013 р.

Назва складових (субіндексів) індексу "Умови ведення бізнесу 2013"	2012	2013	Зміна 2013 до 2012	Тенденція ↑ ↓
Започаткування бізнесу	116	50	66	↑
Реєстрація власності	168	149	19	↑
Сплата податків	183	165	18	↑
Підключення до мережі електропостачання	170	166	4	↑
Виконання зобов'язань по контракту	44	42	2	↑
Банкрутство	158	157	1	↑
Отримання кредитів	23	23	0	=
Дозвільна система у будівництві	182	183	-1	↓
Зовнішня торгівля	144	145	-1	↓
Захист прав інвесторів	114	117	-3	↓

Джерело: рейтинговий центр Heritage Foundation [2]

На нашу думку, одним із негативних чинників, що впливає на інвестиційний клімат в Україні є корупція. Незадовільний стан інвестиційного клімату в Україні спричинений насамперед нестабільністю політичної системи, економічною кризою, корумпованістю держави та відсутністю виваженості соціальної політики. Хоч у країні спостерігається постійне та значне зростання видатків з державного бюджету на соціальну сферу, проте на разі не видно значного її покращення, яке було б пропорційне до підвищення видатків. Причиною такого стану, на наш погляд, є повільний темп впровадження дієвих соціальних реформ та відсутність системного підходу до регулювання даної сфери. Тож необхідним є здійснення конкретних заходів з покращення бізнес-клімату, а саме: удосконалення дозвільної системи, ліцензування, адміністративних послуг, започаткування та ліквідації бізнесу, державного нагляду та контролю, технічного регулювання, формування митних процедур.

Як показав аналіз, зазначені заходи сприятимуть покращенню інвестиційного іміджу України та збільшенню обсягів залучення іноземних інвестицій та капітальних інвестицій в її економіку. Нарощування інвестицій без структурних змін в економіці, без підпорядкування інвестиційної політики вирішення стратегічних завдань економічної політики держави не буде доцільним з точки зору підвищення конкурентоспроможності національної економіки. Поштовхом до нарощування інвестицій повинно стати створення сприятливих умов для дії ринкових регуляторів, а саме – захист прав власності, розвиток системи ринків і ринкових інструментів, розвиток інформаційної інфраструктури ринку, тощо [3].

Нами виявлено основні напрямки покращення інвестиційного клімату України:

- удосконалення правової та нормативної бази, насамперед її спрощення та приведення до стандартів міжнародного права;
- усунення складностей у сфері оподаткування та розширення надання податкових пільг інвесторам;

- реструктуризація банківської системи;
- викорінення корупції шляхом, насамперед, забезпеченням прозорості процедур виконання адміністративних функцій, а також контролю над їх виконанням;
- покращення умов ведення бізнесу а підприємницької діяльності, насамперед, через спрощення дозвільної системи та сфери ліцензування;
- розвиток сфери інновацій;
- забезпечення відкритості інформації щодо інвестиційної діяльності в країні;
- розгортання мережі інвестиційних фондів і компаній;
- створення механізму якісного обслуговування інвестора («єдиного інвестиційного вікна») [3].

Відповідно, що трансформація заощаджень в інвестиції залежить насамперед від створення сприятливого середовища у сфері економіки та соціально – економічного розвитку країни. Саме тому перспективами зростання інвестицій в національну економіку є: акумулювання коштів населення у межах систем соціального та пенсійного страхування та їх спрямування на подальше довгострокове кредитування інвестиційної діяльності; розширення бази інвестиційних ресурсів, що спрямовуватимуться в інноваційну сферу, через механізм податкової, митної та регулятивної політики; посилення інвестиційного спрямування розвитку фондового ринку; посилення інвестиційної активності населення та забезпечення гарантованого захисту їхніх заощаджень; запровадження механізму акумулювання вільних коштів, зокрема у венчурних фондах; реформування системи оподаткування прибутку, для стимулювання інвестиційної активності тощо [4, С. 155].

Інвестиційну проблему в економіці України на нинішньому етапі його розвитку можна розв'язати шляхом забезпечення еквівалентності обміну між галузями і сферами економіки, встановлення економічно обґрунтованих та взаємовигідних цін на інвестиційні ресурси та визначення пріоритетних напрямків іноземного інвестування, які б забезпечили прискорений вихід економіки з кризового стану. Для поліпшення інвестиційного клімату в Україні, головним завданням на короткострокову перспективу має бути удосконалення необхідної правової та організаційної бази для підвищення дієздатності механізмів забезпечення сприятливого інвестиційного клімату й формування основи збереження та підвищення конкурентоспроможності вітчизняної економіки. Для цього необхідно здійснити низку першочергових заходів з формування єдиних стратегічних цілей та послідовності економічних реформ, забезпечення незмінності та гарантованості захисту прав і свобод інвестора [5, С. 130–136].

Таким чином, проведені дослідження підтверджує, що державна політика щодо формування інвестиційного клімату потребує докорінних змін і має проводитися на якісно вищому рівні. Вона має базуватися на забезпеченні стійкого підйому економіки України шляхом реформування фінансово-кредитної системи, удосконалення відносин власності, приватизаційного законодавства, земельних відносин, а також створення сприятливого інвестиційного клімату для залучення іноземних інвестицій. Продовження наукових досліджень за даною

проблематикою сприятиме подальшому поліпшенню не лише інвестиційного клімату, а й соціально-економічної ситуації в країні.

ЛІТЕРАТУРА

1. Офіційний сайт Державного агентства з інвестицій та управління національними проектами України [Електронний доступ]. – Режим доступу : <http://www.ukrproject.gov.ua/>.

2. Офіційний сайт Heritage Foundation. [Електронний доступ]. – Режим доступу : <http://www.heritage.org/>.

3. Офіційний сайт Державної служби статистики України – [Електронний доступ]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua/>.

4. Ланченко Є. О. Аналіз інвестиційних процесів і зайнятості в аграрному секторі економіки / Є. О. Ланченко. // Економіка АПК. – 2010. – № 6. – 160 с.

5. Сазонець І. Л. Міжнародна інвестиційна діяльність / І. Л. Сазонець, О. А. Джусов, О. М. Сазонець // Підручник – К. : Центр учбової літератури, 2010 – 304 с.

ЛЮБОВ ЧЕБЕЛЕЦЬ

Науковий керівник:

к.е.н., доцент Смалюк Г. Ф.

МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ У РЕФОРМУВАННІ ПЕНСІЙНОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

Пенсійна система є головним фактором, по котрому можна оцінювати соціальне становище держави. З початком нового тисячоліття помітним стало явище, котре науковці назвали «старіння нації», суть його полягає у збільшенні фінансового навантаження на працюючих громадян, оскільки значно зросла кількість людей похилого віку [1]. Відповідно виникла й необхідність удосконалення пенсійних систем у багатьох країнах світу. Пенсійна система – це складний механізм, котрий включає в себе інструменти, що покликанні забезпечити гідну старість громадянам, що завершили свою трудову діяльність. Першочергове призначення даної системи полягає у створенні спеціальних фондів грошових резервів для фінансових потреб громадян, котрі здійснюють відрахування до неї, та при настанні соціальних ризиків, мається на увазі набуття пенсійного віку, втрата здоров'я та інше здійснювати довічні матеріальні виплати на кшталт пенсій. Вирішальними задачами системи пенсійного забезпечення повинні бути: формування та забезпечення достойного функціонування пенсійних інституцій; акумулювання та перерозподіл у професійних фондах коштів громадян, котрі спрямовують певну частку особистих достатків на вигоду персон, які потребують захисту від нещасних випадків; забезпечення надійності, збереження і якісного використання грошових резервів пенсійного фонду; контроль за взаємозв'язками між учасниками пенсійної системи – пенсійним фондом, особами що здійснюють сплати внесків до нього та накопичувальним фондом.